

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
της 3ης Μαρτίου 1998 *

Στην υπόθεση T-610/97 R,

Hanne Norup Carlsen, κάτοικος Kokkedal (Δανία),

Ingeborg Fangel, κάτοικος Κοπεγχάγης,

Nicolas Fischer, κάτοικος Κοπεγχάγης,

Jørgen Erik Hansen, κάτοικος Frederiksberg (Δανία),

Marianne Henriksen, κάτοικος Karrebæksminde (Δανία),

Ole Donbæk Jensen, κάτοικος Κοπεγχάγης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

Yvonne Petersen, κάτοικος Κοπεγχάγης,

Iver Reedtz-Thott, κάτοικος Κοπεγχάγης,

Lars Ringholm, κάτοικος Ringsted (Δανία),

Arne Würigler, κάτοικος Hellerup (Δανία),

εκπροσωπούμενοι από την Karen Dyckjær-Hansen, και, κατά την προφορική διαδικασία, από την Katja Høegh, δικηγόρους Κοπεγχάγης, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του Aloyse May, 31, Grand-rue,

αιτούντες,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους Jean-Claude Piris, γενικό διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, Bjarne Hoff-Nielsen, προϊστάμενο τμήματος, και Martin Bauer, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Alessandro Morbilli, γενικό διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων με την οποία ζητείται, αφενός, να υποχρεωθεί το Συμβούλιο να κοινοποιήσει στο Højesteret και στους διαδίκους εκκρεμούς ενώπιον αυτού του δικαστηρίου υποθέσεις τα έγγραφα DOK. R/2026/77 (ENV.118) (AGRI 563) και DOK. R/1867/77 (JUR.95) (ENV.106) και, αφετέρου, να υποχρεωθούν το Højesteret και οι διάδικοι να μη γνωστοποιήσουν, κατά τη διάρκεια δημόσιας συνεδριάσεως, το περιεχόμενο των εγγράφων που θα κοινοποιηθούν,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Ιστορικό και διαδικασία

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 23 Δεκεμβρίου 1997, οι αιτούντες Hanne Norup Carlsen, κοινωνική λειτουργός, Ingeborg Fangel, φοιτήτρια, Nicolas Fischer, ειδικός στην πληροφορική, Jørgen Erik Hansen, φύλακας, Marianne Henriksen, πωλήτρια, Ole Donbæk Jensen, εργάτης ναυπηγείου, Yvonne Petersen, άνεργος, Iver Reedtz-Thott, κτηματίας, Lars Ringholm, φοιτητής δημοσιογραφίας, και Arne Würigler, μουσικός, άσκησαν προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ, ζητώντας την ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 1997 με την οποία το Συμβούλιο αρνείται την επίδειξη των εγγράφων DOK. R/2026/77 (ENV.118) (AGRI 563), DOK. R/1867/77 (JUR.95) (ENV.106) και DOK. R/2048 dk/77 (ENV.119) (AGRI 568), τα οποία περιέχουν τις γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

- 2 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 6 Ιανουαρίου 1998, οι αιτούντες υπέβαλαν, σύμφωνα με το άρθρο 186 της Συνθήκης, αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων επιδιώκοντας αφενός να υποχρεωθεί το Συμβούλιο να διαβιβάσει στο Højesteret και να επιδείξει στους διαδίκους εκκρεμούς ενώπιον αυτού του δικαστηρίου υποθέσεως τα εν λόγω έγγραφα και, αφετέρου, να υποχρεωθεί το Højesteret και οι διάδικοι να μη γνωστοποιήσουν, κατά τη διάρκεια δημόσιας συνεδριάσεως, το περιεχόμενο των γνωστοποιηθέντων εγγράφων αυτών.
- 3 Το Συμβούλιο υπέβαλε τις παρατηρήσεις του επί της αιτήσεως αυτής στις 22 Ιανουαρίου 1998. Οι διάδικοι ανέπτυξαν τις προφορικές παρατηρήσεις τους στις 4 Φεβρουαρίου 1998.
- 4 Πρώτ' απ' όλα επιβάλλεται η υπόμνηση του ιστορικού της διαφοράς, όπως αυτό προκύπτει από τα υπομνήματα που κατέθεσαν οι διάδικοι.
- 5 Στις 17 Μαΐου 1993, οι αιτούντες άσκησαν ενώπιον του Østre Landsret προσφυγή η οποία αφορούσε το ζήτημα «αν ο Δανός Πρωθυπουργός [...] εδικαιούτο να επικυρώσει τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση της 7ης Φεβρουαρίου 1992», ισχυριζόμενοι ότι «η προσχώρηση αντέκειτο προς το άρθρο 20 του Συντάγματος της Δανίας». Το άρθρο 20 του Συντάγματος της Δανίας ορίζει τα εξής: «Οι αρμοδιότητες των αρχών του Βασιλείου, σύμφωνα με το παρόν Σύνταγμα, μπορούν να εκχωρούνται με νόμο, και στον βαθμό που ορίζει αυτός, σε διεθνείς αρχές που έχουν συσταθεί με σύμβαση με άλλα κράτη υπό τον όρο της αμοιβαιότητας, με σκοπό την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και έννομης τάξης.»
- 6 Με απόφαση της 27ης Ιουνίου 1997, το Østre Landsret απέρριψε την προσφυγή.
- 7 Με δικόγραφο της 22ας Ιουλίου 1997, οι αιτούντες άσκησαν ενώπιον του Højesteret αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής.

- 8 Στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Højesteret οι αιτούντες ζήτησαν από το Συμβούλιο την επίδειξη ορισμένων εγγράφων που αυτό κατείχε. Ειδικότερα, η νομική σύμβουλος των αιτούντων, με επιστολή της 26ης Σεπτεμβρίου 1997 προς το καθού, υπενθύμισε καταρχάς ότι «το Συμβούλιο της είχε διαβιβάσει, με έγγραφο της 16ης Ιανουαρίου 1997, σειρά πρακτικών του Συμβουλίου και άλλες πράξεις, ιδίως εισαγωγικό σημείωμα του Coreper στο Συμβούλιο της 30ής Μαρτίου 1979». Στο σημείωμα αυτό υπήρχε δήλωση της δανικής αντιπροσωπείας σύμφωνα με την οποία, αφενός, δεν ήταν βέβαιον ότι οι διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 202, στο εξής: οδηγία 79/409), «ανταποκρίνονται στους σκοπούς που ορίζει το άρθρο 2 της Συνθήκης ΕΟΚ και ότι το άρθρο 235 [μπορούσε] να εφαρμοστεί» και, αφετέρου, «μολονότι η Κυβέρνηση της Δανίας στην υπόθεση αυτή δεν απέρριψε τα επιχειρήματα των άλλων οκτώ κρατών μελών, καθώς και των νομικών υπηρεσιών, επιθυμούσε ωστόσο να επισημάνει ότι δεν θεωρούσε ότι η έκδοση της οδηγίας αυτής θα μπορούσε να αποτελέσει προηγούμενο για την έκδοση μεταγενέστερων κοινοτικών πράξεων αναλόγου χαρακτήρα». Με βάση το περιεχόμενο των δηλώσεων αυτών, η δικηγόρος των αιτούντων ζήτησε στη συνέχεια από το Συμβούλιο να της διαβιβάσει «τις απόψεις που εξέφρασαν τα άλλα κράτη μέλη καθώς και οι νομικές υπηρεσίες» που λαμβάνονται στις δηλώσεις αυτές.
- 9 Στις 30 Σεπτεμβρίου 1997, η νομική σύμβουλος των αιτούντων ζήτησε επίσης από το καθού όργανο να έχει πρόσβαση στα πρακτικά άλλων πράξεων του Συμβουλίου.
- 10 Με απόφαση της 3ης Νοεμβρίου 1997 (στο εξής: απόφαση), το Συμβούλιο δέχθηκε τις αιτήσεις αυτές, εξαιρώντας μόνον τη διαβίβαση των γνωμοδοτήσεων των νομικών υπηρεσιών του Συμβουλίου και της Επιτροπής ως προς τη νομική βάση της οδηγίας 79/409. Για να δικαιολογήσει την άρνησή του, το Συμβούλιο ανέφερε ότι, «κατά πάγια πρακτική, οι γνωμοδοτήσεις αυτές δεν κοινοποιούνται, δεδομένου ότι η δημοσίευση της γνωμοδοτήσεως της νομικής υπηρεσίας για ζητήματα που μελετώνται στα πλαίσια του Συμβουλίου θα μπορούσε να πλήξει το συμφυές με την προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου δημόσιο συμφέρον καθώς και το συμφυές με τη δυνατότητα του Συμβουλίου να δέχεται ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις δημόσιο συμφέρον».

- 11 Με διάταξη της ίδιας ημέρας, το Højesteret υποχρέωσε τη Δανική Κυβέρνηση να προσκομίσει σειρά εγγράφων σχετικών με άλλες κοινοτικές πράξεις, χωρίς να προβεί σε καμία ρητή αναφορά στα έγγραφα που ζήτησαν οι αιτούντες από το καθού όργανο.

Σκεπτικό

- 12 Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 186 της Συνθήκης και 4 της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί με την απόφαση 93/350/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ L 144, σ. 21), και την απόφαση 94/149/ΕΚΑΧ, ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 1994 (ΕΕ L 66, σ. 29), στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιόν του το Πρωτοδικείο δύναται, αν επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα.
- 13 Το άρθρο 104, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι οι αιτήσεις λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να προσδιορίζουν τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως καθώς και τους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του μέτρου το οποίο ζητείται. Τα ζητούμενα μέτρα δεν πρέπει να προδικάζουν την απόφαση επί της ουσίας (βλ. τη διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 10ης Δεκεμβρίου 1997, Camar κατά Επιτροπής, T-260/97 R, Συλλογή 1997, σ. II-2337, σκέψη 27).

Επί του αντικειμένου της αιτήσεως λήψεως ασφαλιστικών μέτρων

- 14 Με την παρούσα αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων ζητείται να υποχρεωθεί το Συμβούλιο να διαβιβάσει στο Højesteret και στους διαδίκους της εκκρεμούς ενώπιον του δικαστηρίου αυτού υποθέσεως τρία έγγραφα, ήτοι το DOK. R/2026/77 (ENV.118) (AGRI 563), το DOK. R/1867/77 (JUR.95) (ENV.106) και το DOK. R/2048 dk/77 (ENV.119) (AGRI 568).

- 15 Με τις παρατηρήσεις του επί της παρούσας αιτήσεως λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, το Συμβούλιο υπενθύμισε ότι οι αιτούντες έχουν λάβει, με επιστολή της 3ης Νοεμβρίου 1997, όλα τα έγγραφα που ζήτησαν προηγουμένως «με εξαίρεση εκείνα που περιείχαν in extenso τις έγγραφες απόψεις των νομικών υπηρεσιών του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθώς και απόσπασμα του εγγράφου R/2048/77, ήτοι τις σελίδες 1 και 2». Εξάλλου, το Συμβούλιο διαβεβαίωσε ότι είναι διατεθειμένο να διαβιβάσει στους αιτούντες το υπόλοιπο τμήμα του εγγράφου DOK. R/2048 dk/77 (ENV.119) (AGRI 568).
- 16 Κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας, οι αιτούντες αναγνώρισαν ότι έλαβαν το απόσπασμα στο οποίο παραπέμπει το Συμβούλιο και, εν όψει της αποδοχής του καθού να τους επιτρέψει πρόσβαση στο διαλαμβανόμενο στην αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων έγγραφο DOK. R/2048 dk/77 (ENV.119) (AGRI 568), δήλωσαν ότι παραιτούνται από το σκέλος του αιτήματος αυτού που αφορά το εν λόγω έγγραφο, ενώ κατά τα λοιπά εμμένουν στο αίτημά τους.
- 17 Επομένως, η παρούσα αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων αφορά δύο έγγραφα και ειδικότερα τα έγγραφα DOK. R/2026/77 (ENV.118) (AGRI 563) και DOK. R/1867/77 (JUR.95) (ENV.106).

Επιχειρήματα των διαδίκων

Επί του fumus boni juris

- 18 Με την αίτησή τους για τη λήψη επειγόντων μέτρων, οι αιτούντες παραπέμπουν απλώς στα όσα έχουν εκθέσει στο δικόγραφο της κύριας προσφυγής, με την οποία προβάλλουν δύο λόγους αντλούμενους αντιστοίχως από την έλλειψη αιτιολογίας και την παράβαση τόσο του κώδικα συμπεριφοράς για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής, εκδοθέντα από το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 6 Δεκεμβρίου 1993 (ΕΕ 1993, L 340, σ. 41, στο εξής: κώδικας συμπεριφοράς), όσο και της αποφάσεως 93/731/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ L 340, σ. 43, στο εξής: απόφαση 93/731).

— Επί του πρώτου λόγου ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

19 Σύμφωνα με τους αιτούντες, η προσβαλλομένη απόφαση δεν τηρεί την προβλεπόμενη στο άρθρο 190 της Συνθήκης υποχρέωση αιτιολογήσεως, δεδομένου ότι αναφέρει ως μοναδικό λόγο δικαιολογούντα την άρνηση κοινοποίησης των γνωμοδοτήσεων των νομικών υπηρεσιών ως προς τη νομική βάση της οδηγίας 79/409 την προστασία του «δημοσίου συμφέροντος». Σύμφωνα με τους αιτούντες, μια απόφαση με τέτοιο περιεχόμενο θα έπρεπε «να διευκρινίσει χωριστά και συγκεκριμένα τον ή τους λόγους για τους οποίους θα επλήττετο in concreto το δημόσιο συμφέρον, αν γνωστοποιούνταν οι περιών ειδικά ο λόγος νομικές εκτιμήσεις».

20 Το Συμβούλιο αμφισβητεί το βάσιμο του λόγου αυτού υπενθυμίζοντας ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 1997 στην υπόθεση T-105/95, WWF UK κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-313, σκέψη 65), το οικείο όργανο δεν υποχρεούται «να αναφέρει, όσον αφορά κάθε έγγραφο, τους “επιτακτικούς λόγους” που δικαιολογούν την εφαρμογή της αντλούμενης από την προστασία του δημοσίου συμφέροντος εξαιρέσεως», δεδομένου ότι, παρέχοντας εμπεριστατωμένες διευκρινίσεις για τους λόγους αυτούς, το όργανο θα διέτρεχε τον κίνδυνο της «κοινολογήσεως του περιεχομένου [του εγγράφου] με συνέπεια να στερηθεί η εξαίρεση του ουσιώδους της σκοπού».

21 Επομένως, εφόσον η αιτιολογία της απορρίψεως αιτήσεως προσβάσεως σε έγγραφα πρέπει να περιορίζεται στο να αναφέρει γενικώς το αντικείμενο του εν λόγω εγγράφου και τις γενικές σκέψεις με βάση τις οποίες πρέπει άνευ ετέρου να μην επιτραπεί η πρόσβαση σ' αυτό, το Συμβούλιο τήρησε την υποχρέωση αιτιολογήσεως και κατά συνέπεια δεν παρέβη το άρθρο 190 της Συνθήκης.

— Επί του δευτέρου λόγου που αντλείται από παράβαση του κώδικα συμπεριφοράς και της αποφάσεως 93/731

22 Με τον δεύτερο λόγο τους, οι αιτούντες επισημαίνουν ότι το Συμβούλιο παρέβη τον κώδικα συμπεριφοράς και την απόφαση 93/731, καθόσον ερμήνευσε διασταλτικά τις προβλεπόμενες σ' αυτά εξαιρέσεις από τη θεμελιώδη αρχή της διαφάνειας.

- 23 Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο επικαλέστηκε λόγους δικαιολογούντες την άρνησή του, οι οποίοι δεν προβλέπονται στις πράξεις αυτές. Το Συμβούλιο αναφέρθηκε, αφενός, στην προέλευση των εγγράφων, δηλαδή στο ότι αποτελούν γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών, και, αφετέρου, στην «προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου καθώς και στο συμφυές με τη δυνατότητα του Συμβουλίου να δέχεται ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις δημόσιο συμφέρον». Οι αιτούντες επισημαίνουν ότι κανένας από τους λόγους αυτούς δεν μνημονεύεται στον κατάλογο των προβλεπομένων στον κώδικα συμπεριφοράς και στην απόφαση 93/731 εξαιρέσεων όσον αφορά την πρόσβαση στα έγγραφα.
- 24 Ο σεβασμός θεμελιωδών αρχών όπως «η δημοσιότητα, η διαφάνεια, η προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου» διασφαλίζεται ακριβώς με το δικαίωμα προσβάσεως σε όλα τα έγγραφα που αφορούν τη θέσπιση του παραγώγου δικαίου, περιλαμβανομένων επομένων των γνωμοδοτήσεων της νομικής υπηρεσίας. Σύμφωνα με τους αιτούντες, οι γνωμοδοτήσεις αυτές δεν αποτελούν ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις, αλλά μάλλον εκτιμήσεις που διατυπώνονται από εσωτερική υπηρεσία του οργάνου. Αν τέτοιες εκτιμήσεις τηρούνταν απόρρητες, θα συνέτρεχε περίπτωση παραβιάσεως της θεμελιώδους αρχής της ισότητας των όπλων, δεδομένου ότι τα όργανα της Κοινότητας θα διέθεταν ευρύτερο δικαίωμα απορρήτου από εκείνο που αναγνωρίζεται στους ιδιώτες (βλ. συναφώς την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαΐου 1982, 155/79, AM & S κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1575).
- 25 Επιπλέον, εν προκειμένω, οι γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών έχουν ιστορικό μόνο χαρακτήρα, δεδομένου ότι αφορούν πράξη εκδοθείσα το 1979.
- 26 Το Συμβούλιο επισημαίνει καταρχάς ότι η νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι η απόφαση 93/731, αλλά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του εσωτερικού του κανονισμού (ο οποίος θεσπίστηκε με την απόφαση 93/662/ΕΚ, της 6ης Δεκεμβρίου 1993, ΕΕ L 304, σ. 1), σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο «μπορεί να επιτρέψει την προσκόμιση αντιγράφου ή αποσπάσματος των πρακτικών του ενώπιον δικαστηρίου». Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο φρονεί ότι οι λόγοι που δικαιολογούν την άρνησή του να επιτρέψει την προσκόμιση γνωμοδοτήσεως της νομικής του υπηρεσίας είναι οι ίδιοι και στις δύο νομοθετικές πράξεις, ήτοι στο άρθρο 5, παράγραφος 2, του εσωτερικού του κανονισμού και στις διατάξεις της αποφάσεως 93/731.

- 27 Συναφώς, το καθού υποστηρίζει ότι τα έγγραφα της νομικής υπηρεσίας δεν είναι όλα έγγραφα για τα οποία επιβάλλεται η τήρηση του απορρήτου υπό την έννοια του άρθρου 4 της αποφάσεως 93/731. Εντούτοις, τα έγγραφα της υπηρεσίας αυτής που περιέχουν γνωμοδοτήσεις για νομικά ζητήματα, όπως εν προκειμένω, είναι ως εκ της φύσεώς τους έγγραφα στα οποία το Συμβούλιο υποχρεούται να μην επιτρέψει την πρόσβαση βάσει της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου 4. Η διάταξη αυτή προβλέπει κατάλογο εξαιρέσεων σύμφωνα με τις οποίες «δεν επιτρέπεται» η πρόσβαση σε έγγραφο του Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το καθού, οι γνωμοδοτήσεις αυτές αποτελούν «σημαντικό μέσο που του επιτρέπει να βεβαιωθεί για τη νομιμότητα των νομικών του πράξεων και να προωθήσει τη συζήτηση επί των νομικών ζητημάτων ενός φακέλου». Αν το Συμβούλιο απεκάλυπτε τις γνωμοδοτήσεις αυτές, το μέσο αυτό θα έχανε κάθε αξία και θα επλήττετο έτσι η αποτελεσματικότητα των εργασιών του και η νομιμότητα των πράξεών του. Ειδικότερα, θα καθίστατο αδύνατη η προστασία της ανεξαρτησίας της νομικής υπηρεσίας κατά τη διατύπωση των γνωμοδοτήσεών της επί πράξεων που πρόκειται να εκδώσει το Συμβούλιο. Η αμφισβήτηση των συμφερόντων αυτών του οργάνου θα απέβαινε εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος για ασφάλεια δικαίου και σταθερότητα της κοινοτικής έννομης τάξης. Προς διασφάλιση ακριβώς της προστασίας του συμφέροντος αυτού, το Συμβούλιο διαθέτει ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις, παρά το ότι τα δεκαπέντε κράτη μέλη μπορούν επίσης να διαθέτουν γνωμοδοτήσεις προερχόμενες από τις νομικές υπηρεσίες των διοικητικών τους αρχών.
- 28 Το Συμβούλιο προσθέτει ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των αιτούντων, ο ορισμός του δημοσίου συμφέροντος, έστω και αν το άρθρο 4, παράγραφος 1, πρώτη παύλα, της αποφάσεως 93/731 αναφέρεται μόνο στη δημόσια ασφάλεια, στις διεθνείς σχέσεις, στη νομισματική σταθερότητα, στις ένδικες διαδικασίες και στις επιθεωρήσεις και έρευνες, πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά. Συγκεκριμένα, ερμηνεία αποκλειούσα εκ των προτέρων ορισμένες πτυχές του δημοσίου συμφέροντος θα οδηγούσε στη διατάραξη της ισορροπίας μεταξύ της προστασίας του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα και της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.
- 29 Τέλος, ως προς τον προβαλλόμενο ιστορικό χαρακτήρα των γνωμοδοτήσεων των νομικών υπηρεσιών σχετικά με τη νομική βάση της οδηγίας 79/409, το καθού υπογραμμίζει ότι, αν και οι γνωμοδοτήσεις αυτές αφορούν πράξη εκδοθείσα το 1979, η νομιμότητα μιας τέτοιας πράξεως θα μπορούσε ακόμη να αμφισβητηθεί μέσω προδικαστικού ερωτήματος ή ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας. Επιπλέον, δεδομένου ότι το άρθρο 235 της Συνθήκης, το οποίο αποτελεί τη νομική βάση της οδηγίας, παρέμεινε αμετάβλητο από την έναρξη

ισχύος της Συνθήκης της Ρώμης, τα επιχειρήματα που προβάλλονται στις εν λόγω γνωμοδοτήσεις θα είναι ακόμη λυσιτελή στο πλαίσιο διαφοράς σχετικής με τη νομιμότητα της οδηγίας αυτής.

Επί του επείγοντος

- 30 Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι η προφορική διαδικασία στη δίκη ενώπιον του Højesteret ορίστηκε για τις 5 Μαρτίου 1998. Δεδομένου ότι η υπόθεση αυτή θέτει το ζήτημα αν η μεταφορά αρμοδιοτήτων που απορρέει από την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες το 1972 αντίκειται στο Σύνταγμα της Δανίας και αν ο Δανός Πρωθυπουργός ειδικαιούτο να επικυρώσει, επ' ονόματι του κράτους αυτού, τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι, σύμφωνα με τους αιτούντες, εξαιρετικά σημαντικό να τους επιτραπεί η πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα προκειμένου να αποκαλυφθεί η προβαλλομένη παραβίαση του Συντάγματος εκ μέρους των δανικών αρχών κατά τον χρόνο της «αποδοχής (...) της αρμοδιότητας της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος».
- 31 Κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, οι περιστάσεις αυτές είναι προδήλως ανεπαρκείς για να δικαιολογήσουν το επείγον.
- 32 Οι αιτούντες δεν απέδειξαν ούτε δήλωσαν ότι τα ασφαλιστικά μέτρα είναι αναγκαία προκειμένου να αποφύγουν σοβαρή και ανεπανόρθωτη βλάβη. Απλώς αναφέρουν ότι η προφορική διαδικασία ενώπιον του Højesteret προβλέπεται να αρχίσει στις 5 Μαρτίου 1998, χωρίς ωστόσο να εξηγούν γιατί οι γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών έχουν κάποια σημασία στην ενώπιον του Højesteret δίκη. Οι αιτούντες δεν έχουν εξάλλου επικαλεστεί την ύπαρξη άμεσου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της αρνήσεως προσβάσεως στα εν λόγω έγγραφα και της ενδεχόμενης σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης. Εν πάση περιπτώσει, υποστηρίζει το Συμβούλιο, αν το Højesteret θεωρούσε ότι τα εν

λόγω έγγραφα συνιστούν σημαντικά στοιχεία για την κρίση της εν λόγω υποθέσεως, θα μπορούσε να ζητήσει το ίδιο από το Συμβούλιο να τα προσκομίσει.

Επί του προσωρινού χαρακτήρα των ζητουμένων μέτρων

- 33 Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να είναι προσωρινά υπό την έννοια ότι δεν μπορούν εξουδετερώσουν εκ των προτέρων τις συνέπειες της αποφάσεως που θα ληφθεί αργότερα στην κύρια δίκη.
- 34 Το μέτρο που ζητείται με την παρούσα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων θα είχε οριστικά αποτελέσματα, δεδομένου ότι θα εξουδετέρωνε τις συνέπειες της αποφάσεως επί της κύριας προσφυγής. Ένα τέτοιο μέτρο θα υπερέβαινε τα όρια μιας τέτοιας αποφάσεως, καθόσον θα υποχρέωνε το Συμβούλιο να διαβιβάσει ορισμένα έγγραφα, διαβίβαση την οποία το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο επί της ασκηθείσας βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης κύριας προσφυγής, δεν θα μπορούσε να επιβάλει. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο θα μπορούσε μόνο να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση, χωρίς ωστόσο να διατάξει τη διαβίβαση των εν λόγω εγγράφων.
- 35 Οι αιτούντες απαντούν ότι, ακόμη και σε περίπτωση λήψεως των ζητουμένων μέτρων, θα εξακολουθήσει να υφίσταται το έννομο συμφέρον τους να διασφαλιστεί η «γενική πρόσβαση» στα έγγραφα αυτά, η οποία θα μπορούσε να επιβληθεί μόνο μετά την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Τα ζητούμενα μέτρα έχουν διαφορετικό αντικείμενο από την κύρια προσφυγή, δεδομένου ότι αφορούν μόνον τη διαβίβαση των εγγράφων στο Højesteret και στους ενδιαφερομένους διαδίκους και επιβάλλουν την απαγόρευση γνωστοποίησης των εγγράφων στο κοινό, ενώ η κύρια προσφυγή έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως που αφορά ακριβώς την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα αυτά.

Εκτίμηση του αρμόδιου για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή

Επί του *fumus boni juris*

— Επί του πρώτου λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

- 36 Ως προς τον πρώτο λόγο, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης, πρέπει καταρχάς να υπομνηστεί ότι το Συμβούλιο αιτιολόγησε την απόφαση περί απορρίψεως της αιτήσεως προσβάσεως στα έγγραφα των οποίων τη διαβίβαση στο Højesteret και στους διαδίκους της εκκρεμούς ενώπιον του δικαστηρίου αυτού υποθέσεως ζητούν οι αιτούντες, αναφέροντας ότι τα έγγραφα αυτά είναι γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών και ως τέτοια είναι απόρρητα. Το Συμβούλιο δήλωσε ότι, κατά «πάγια πρακτική», τα έγγραφα αυτά δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν, δεδομένου ότι η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να αποβεί, αφενός, εις βάρος «του συμφυούς με την προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου δημοσίου συμφέροντος» και, αφετέρου, εις βάρος του «συμφυούς με τη δυνατότητα του Συμβουλίου να δέχεται ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις δημοσίου συμφέροντος».
- 37 Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι γενική και, επομένως, ανεπαρκής.
- 38 Υπενθυμίζεται σχετικά ότι, κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 190 της Συνθήκης αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη προς τη φύση της οικείας πράξεως. Από την αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εκδίδει την πράξη, προκειμένου να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο και στο δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του (βλ. τελευταία τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 4ης Φεβρουαρίου 1997, C-9/95, C-23/95 και C-156/95, Βέλγιο και Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-645, σκέψη 44, και C-71/95, C-155/95 και C-271/95, Βέλγιο και Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-687, σκέψη 53).

39 Στην προκειμένη περίπτωση, ο αρμόδιος για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής επισημαίνει, πρώτον, ότι στην απόφασή του το Συμβούλιο αρνείται την πρόσβαση στα εν λόγω δύο έγγραφα όχι λόγω του ειδικού περιεχομένου τους, αλλά διότι πρόκειται για γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών των κοινοτικών οργάνων. Εν όψει του περιεχομένου της αποφάσεως και ειδικότερα του ότι τα σχετικά δύο έγγραφα περιέχουν νομικές απόψεις προερχόμενες από εσωτερικές υπηρεσίες της διοικήσεως, πιθανολογείται ότι η παραπομπή της αιτιολογίας στις ειδικές συνέπειες της γνωστοποίησης εγγράφων που έχουν τέτοιο περιεχόμενο, την οποία ζητούν οι αιτούντες, δεν κρίνεται απαραίτητη στην προκειμένη περίπτωση και ότι, επομένως, το ότι το Συμβούλιο δεν εξέτασε το περιεχόμενο κάθε εγγράφου δεν στοιχειοθετεί, εκ πρώτης όψεως, αυτό καθαυτό, ανεπάρκεια αιτιολογίας. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Πρωτοδικείου, η οποία διευκρινίζει ότι η αιτιολογία αποφάσεως η οποία δεν επιτρέπει την πρόσβαση σε έγγραφα πρέπει να περιέχει, για «κάθε κατηγορία εγγράφων», τους ειδικούς λόγους για τους οποίους η κοινολόγηση των ζητούμενων εγγράφων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής μιας των εξαιρέσεων που εμποδίζουν μια τέτοια κοινοποίηση (ιδίως των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731 και στο πρώτο εδάφιο της διατάξεως με τον τίτλο «Καθεστώς εξαιρέσεων» του κώδικα συμπεριφοράς) και ότι μια τέτοια αιτιολογία δεν πρέπει πάντως να αναφέρει, για κάθε έγγραφο, τους «επιτακτικούς λόγους» που δικαιολογούν την εφαρμογή της αντλουμένης από την προστασία του δημοσίου συμφέροντος εξαιρέσεως, καθόσον θα μπορούσε να αποδειχθεί αδύνατη η μνεία των λόγων που δικαιολογούν το απόρρητο αναφορικά με κάθε έγγραφο χωρίς την κοινολόγηση του περιεχομένου του και χωρίς επομένως να στερηθεί η εξαίρεση του ουσιαδούς της σκοπού (βλ. την απόφαση WWF UK κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψεις 64 και 65).

40 Δεύτερον, πρέπει να τονιστεί ότι στην αιτιολογία της αποφάσεως το Συμβούλιο μνημονεύει το δημόσιο συμφέρον που θα μπορούσε να πληγεί σε περίπτωση κοινολόγησεως των γνωμοδοτήσεων της νομικής υπηρεσίας. Το συμφέρον αυτό αφορά τόσο «την προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου» όσο και «τη δυνατότητα του Συμβουλίου να δέχεται ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις». Από το κείμενο της αποφάσεως προκύπτει συναφώς ότι το Συμβούλιο θεωρεί, όπως εξήγησε και με τις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις του, ότι η κοινολόγηση των νομικών γνωμοδοτήσεων ως εγγράφων που περιέχουν απλές τεχνικές απόψεις θα μπορούσε να προκαλέσει αβεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα των κοινοτικών πράξεων και επομένως να αποβεί εις βάρος της «ασφάλειας δικαίου» και της «σταθερότητας της κοινοτικής έννομης τάξης». Επομένως, η κοινολόγηση αυτή θα μπορούσε να προκαλέσει δυσχέρειες στη συμβουλευτική δραστηριότητα των υπηρεσιών αυτών και να οδηγήσει έτσι στην απαξίωση ενός σημαντικού εργαλείου της δραστηριότητας του Συμβουλίου.

- 41 Με βάση τις σκέψεις αυτές, ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής φρονεί, εκ πρώτης όψεως, ότι η αιτιολογία της αποφάσεως είναι επαρκώς σαφής και ότι, κατά συνέπεια, ουδόλως εμπόδισε τους αιτούντες να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα της προσβαλλομένης πράξεως και τον αρμόδιο για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστή να προβεί στην εκτίμησή της ως προς το *fumus boni juris*.
- 42 Εν όψει των ανωτέρω, ο σχετικός με την προβαλλομένη παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης λόγος πρέπει να απορριφθεί.

— Επί του δευτέρου λόγου ο οποίος αντλείται από παράβαση του κώδικα συμπεριφοράς και της αποφάσεως 93/731

- 43 Οι αιτούντες επικαλούνται παράβαση του κώδικα συμπεριφοράς και της αποφάσεως 93/731 υποστηρίζοντας αφενός ότι, αντιθέτως προς αυτό που προκύπτει από την απόφαση, το γεγονός ότι τα έγγραφα των οποίων ζητείται η διαβίβαση περιέχουν νομικές γνωμοδοτήσεις δεν αποκλείει, αυτό καθαυτό, τη δυνατότητα του κοινού να έχει πρόσβαση σ' αυτά και, αφετέρου, ότι δεν προβλέπεται, ούτε στον κώδικα συμπεριφοράς ούτε στην απόφαση 93/731, καμία εξαίρεση που να αφορά ρητώς τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση δημόσια συμφέροντα, δηλαδή το δημόσιο συμφέρον «για την προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου» καθώς και «για τη δυνατότητα του Συμβουλίου να δέχεται ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις».
- 44 Συναφώς, πρέπει καταρχάς να προσδιοριστεί το περιεχόμενο των εν λόγω εγγράφων προκειμένου να κριθεί στη συνέχεια αν η άρνηση του Συμβουλίου δικαιολογείται υπό το φως των διατάξεων των οποίων την παράβαση επικαλούνται οι αιτούντες.

- 45 Ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής επισημαίνει ότι οι γνωμοδοτήσεις των νομικών υπηρεσιών αποτελούν προδήλως εσωτερικά έγγραφα — πράγμα που καταρχήν δεν αρκεί για να τύχουν μεταχειρίσεως απορρήτου — με κύριο σκοπό να δοθεί στο καλούμενο να εκδώσει μία πράξη όργανο μια γνώμη για νομικά ζητήματα. Με άλλα λόγια, αποτελούν απλά μέσα εργασίας.
- 46 Ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής επισημαίνει εξάλλου ότι η κοινολόγηση εγγράφων τέτοιας φύσεως θα είχε ως αποτέλεσμα να καταστήσει δημόσια γνωστές τη συζήτηση και τις ανταλλαγές απόψεων εντός του οργάνου σχετικά με τη νομιμότητα και το περιεχόμενο της νομικής πράξεως που επρόκειτο να εκδοθεί και, επομένως, όπως επισήμανε το Συμβούλιο, θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να χάσει το όργανο κάθε ενδιαφέρον να ζητεί έγγραφες γνωμοδοτήσεις από τις νομικές υπηρεσίες. Με άλλα λόγια, πιθανολογείται, τουλάχιστον μετά από μια πρώτη εξέταση, ότι η κοινολόγηση των εγγράφων αυτών θα μπορούσε να δημιουργήσει αβεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα των κοινοτικών πράξεων και να έχει επιπτώσεις στη λειτουργία των κοινοτικών οργάνων. Επομένως, θα απέβαινε εις βάρος της σταθερότητας της κοινοτικής έννομης τάξης και της εύρυθμης λειτουργίας των οργάνων, που αποτελούν δημόσια συμφέροντα των οποίων η προστασία πρέπει αναμφίβολα να διασφαλίζεται.
- 47 Επομένως, λόγω της ιδιαίτερης φύσεως των επίμαχων δύο εγγράφων, πιθανολογείται, εκ πρώτης όψεως, ότι οι λόγοι που αντιτάσσει το καθού όργανο, δηλαδή η ανάγκη να διασφαλιστεί «η προστασία της ασφάλειας δικαίου και της σταθερότητας του κοινοτικού δικαίου», καθώς και η ανάγκη προστασίας «της δυνατότητας του Συμβουλίου να δέχεται ανεξάρτητες νομικές γνωμοδοτήσεις», πρέπει να θεωρηθούν θεμιτοί και αυτό ισχύει και ως προς το κείμενο και την έννοια των διατάξεων που επικαλούνται οι αιτούντες.
- 48 Ειδικότερα, ως προς το αν η προστασία των συμφερόντων αυτών προβλέπεται στον κώδικα συμπεριφοράς και στην απόφαση 93/731, πρέπει να τονιστεί ότι οι διατάξεις αυτές ορίζουν ότι «δεν επιτρέπεται η πρόσβαση σε έγγραφο του Συμβουλίου του οποίου η κοινολόγηση είναι δυνατόν να αποβεί σε βάρος (...) της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος (δημόσια ασφάλεια, διεθνείς σχέσεις, νομισματική σταθερότητα, δικαστικές διαδικασίες, επιθεωρήσεις και έρευνες) (...)» (άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731 και πρώτο εδάφιο της διατάξεως με τον τίτλο «Καθεστώς εξαιρέσεων» του κώδικα συμπεριφοράς). Από τη διατύπωση της διατάξεως προκύπτει ότι, αν και

αναφέρει στην πρώτη παύλα, μεταξύ παρενθέσεων, πέντε κατηγορίες συμφερόντων που δικαιούνται απόλυτη προστασία, ωστόσο, στην αρχή της ίδιας παύλας, αναφέρεται στη γενική έννοια του «δημοσίου συμφέροντος». Από το περιεχόμενο της διατάξεως προκύπτει ότι η προστασία του δημοσίου συμφέροντος εν γένει μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση προσβάσεως στα έγγραφα και, επομένως, δεν θα ήταν ορθό να περιοριστεί, αντίθετα προς το γράμμα της διατάξεως αυτής, το περιεχόμενο της έννοιας του δημοσίου συμφέροντος στις πέντε περιπτώσεις που παρατίθενται μεταξύ παρενθέσεων.

49 Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι, κατά τη νομολογία του Πρωτοδικείου, ο κατάλογος των εξαιρέσεων του γενικού δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ. την απόφαση WWF UK κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψη 56). Εντούτοις, η νομολογία αυτή δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731 καθώς και του πρώτου εδαφίου της διατάξεως με τον τίτλο «Καθεστώς εξαιρέσεων» του κώδικα συμπεριφοράς, η οποία εκτίθεται ανωτέρω και στηρίζεται στην κατά γράμμα ερμηνεία των διατάξεων αυτών. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές χαρακτηρίζονται καταρχάς από τη ρητή αναφορά τους στη γενική επιταγή περί προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και αναφέρουν, διαδοχικά και μεταξύ παρενθέσεων, ορισμένες ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής, αναγνωρίζοντας σ' αυτές, κατά τρόπο σαφή και αναμφισβήτητο, ήσσονα σημασία.

50 Οι αιτούντες υποστηρίζουν εξάλλου ότι, εν πάση περιπτώσει, οι γνωμοδοτήσεις των οποίων ζητείται η διαβίβαση στο Højesteret και στους ενδιαφερομένους διαδίκους έχουν εφεξής ιστορικό χαρακτήρα και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν πλέον να θεωρούνται απόρρητες. Συναφώς, ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής επισημαίνει ότι, λόγω της ειδικής φύσεως των γνωμοδοτήσεων των νομικών υπηρεσιών, δεν προκύπτει ότι τα έγγραφα αυτά πρέπει, καταρχήν, να χάσουν με την πάροδο των ετών τον απόρρητο χαρακτήρα τους. Συγκεκριμένα, η κοινολόγησή τους θα μπορούσε ακόμη να αποβεί εις βάρος των δημοσίων συμφερόντων της σταθερότητας της κοινοτικής έννομης τάξης και της εύρυθμης λειτουργίας των κοινοτικών οργάνων, καθόσον ο χρόνος δεν φαίνεται να αλλοιώνει τους προαναφερθέντες λόγους που δικαιολογούν μια τέτοια εξαίρεση στο δικαίωμα προσβάσεως. Επιπλέον, από τη δικογραφία δεν προκύπτει κανένα υπέρ αυτού του επιχειρήματος των αιτούντων στοιχείο από το οποίο να συνάγεται, υπό το πρίσμα αυτό, η έλλειψη κάθε δικαιολογητικού λόγου για το απόρρητο των επίμαχων εγγράφων.

- 51 Τέλος, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι υπήρχε, στην προκειμένη περίπτωση, διάκριση μεταξύ της μεταχειρίσεως ως απορρήτων των νομικών γνωμοδοτήσεων των εσωτερικών υπηρεσιών των κοινοτικών οργάνων και της μεταχειρίσεως των νομικών γνωμοδοτήσεων που εκδίδονται στα πλαίσια άλλων οργάνων που έχουν δική τους οργάνωση και δικές τους υπηρεσίες, περιλαμβανομένης και νομικής υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, για τα κοινοτικά όργανα οι εσωτερικές γνωμοδοτήσεις θεωρούνται απόρρητες, ενώ, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, μόνον η αφορώσα την υπεράσπιση του πελάτη αλληλογραφία με ανεξάρτητο δικηγόρο «μη συνδεδεμένο με τον πελάτη με σχέση εργασίας» προστατεύεται ως απόρρητη (απόφαση AM & S κατά Επιτροπής, όπ.π.).
- 52 Ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής φρονεί ότι δεν μπορεί να γίνει επίκληση της νομολογίας αυτής στην προκειμένη περίπτωση. Συγκεκριμένα, η προαναφερθείσα απόφαση AM & S δεν αφορά την πρόσβαση του κοινού σε ιδιωτικά έγγραφα, αλλά αφορά ιδίως την κοινοποίηση στην Επιτροπή εγγράφων επιχειρήσεως η οποία ελέγχεται στα πλαίσια της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού. Με άλλα λόγια, αφορά την ερμηνεία των κανόνων της διοικητικής διαδικασίας στον τομέα του ανταγωνισμού και ιδίως της εξουσίας ελέγχου της Επιτροπής. Επιπλέον, τα συμφέροντα στα οποία θεμελιώνεται το απόρρητο της αλληλογραφίας μεταξύ δικηγόρου και πελάτη, στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής, είναι τελείως διαφορετικά από εκείνα που δικαιολογούν την άρνηση προσβάσεως του κοινού στις νομικές γνωμοδοτήσεις των υπηρεσιών των κοινοτικών οργάνων. Συγκεκριμένα, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι η προστασία της αλληλογραφίας μεταξύ δικηγόρου και πελάτη «αποβλέπει στη διασφάλιση της πλήρους ασκήσεως των δικαιωμάτων υπερασπίσεως» της επιχειρήσεως και αφορά μόνον τον ανεξάρτητο δικηγόρο, καθόσον θεωρείται «ότι συμβάλλει στην απονομή της δικαιοσύνης και καλείται να παράσχει, με κάθε ανεξαρτησία και χάριν του προέχοντος συμφέροντος αυτής, τη νομική προστασία που χρειάζεται ο πελάτης» (απόφαση AM & S κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψεις 23 και 24). Στην προκειμένη περίπτωση, αντιθέτως, πρόκειται για τη διασφάλιση, έναντι του γενικού δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα της διοικήσεως, της προστασίας των δημοσίων συμφερόντων της σταθερότητας της έννομης τάξης και της εύρυθμης λειτουργίας των οργάνων. Η ανάγκη αυτή επιβάλλει, για τους προεκτεθέντες λόγους, το απόρρητο των γνωμοδοτήσεων των νομικών υπηρεσιών. Επομένως, και αυτή η αιτίαση των αιτούντων παρίσταται αβάσιμη.
- 53 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος, ο οποίος αντλείται από την προβαλλομένη παράβαση της αποφάσεως 93/731 και του κώδικα συμπεριφοράς, πρέπει να απορριφθεί.

Επί του προσωρινού χαρακτήρα των ζητούμενων μέτρων

- 54 Επιπλέον, ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής φρονεί ότι η ένσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τον οριστικό χαρακτήρα των ζητούμενων μέτρων δεν είναι τελείως αβάσιμη. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η διαβίβαση στο Højesteret και στους διαδίκους της εκκρεμούς ενώπιον του δικαστηρίου αυτού δίκης θα εξουδετέρωνε εκ των προτέρων τις συνέπειες της εκδοθησομένης επί της κύριας υποθέσεως αποφάσεως.
- 55 Συναφώς, υπενθυμίζεται αφενός ότι, κατά πάγια νομολογία, τα μέτρα που μπορεί να διατάξει ο αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων δικαστής είναι προσωρινά υπό την έννοια ότι καταρχήν παύουν να ισχύουν από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως με την οποία τερματίζεται η δίκη και δεν προδικάζουν την απόφαση του Πρωτοδικείου επί της ουσίας και ότι, αφετέρου, τα μέτρα αυτά έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα υπό την έννοια ότι μπορούν να αποβλέπουν μόνο στην προστασία, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου, των συμφερόντων ενός των διαδίκων ώστε να μην καταστεί μάταιη η απόφαση της κύριας δίκης καθόσον θα στερείται πρακτικής αποτελεσματικότητας (βλ. τη διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1991, C-313/90 R, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-2557, σκέψεις 23 και 24, και τις διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1996, T-164/96 R, Moccia Ime κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-2261, σκέψη 29, και της 3ης Μαρτίου 1997, T-6/97 R, Comafrika και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-291, σκέψη 51).
- 56 Στην προκειμένη περίπτωση, μολονότι δεν αποκλείεται ότι, όπως υποστήριξαν οι αιτούντες κατά την προφορική διαδικασία, αυτοί θα έχουν ακόμη, έστω και σε περίπτωση λήψεως των ζητούμενων μέτρων, κάποιο συμφέρον για τη συνέχιση της κύριας δίκης — το αντικείμενο της οποίας, κατά τα λεγόμενά τους, δεν είναι ακριβώς πανομοιότυπο —, είναι πρόδηλον ότι, αφενός, η διαβίβαση των εν λόγω εγγράφων στο Højesteret και στους ενδιαφερομένους διαδίκους θα μπορούσε να προδικάσει την απόφαση του Πρωτοδικείου επί της προσφυγής ακυρώσεως, η οποία έχει ακριβώς ως αντικείμενο την απόφαση περί απορρίψεως της αιτήσεως προσβάσεως στα έγγραφα αυτά, και ότι, αφετέρου, η διαβίβαση αυτή θα είχε αποτελέσματα μη δυνάμενα να παύσουν οριστικά να ισχύουν από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως αυτής.

- 57 Για όλους τους ανωτέρω λόγους, η αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν συντρέχει η σχετική με το επείγον προϋπόθεση.

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

2) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 3 Μαρτίου 1998.

Ο Γραμματέας
H. Jung

Ο Πρόεδρος
A. Saggio